

di v nedeljo 28. oktobra.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 8th, 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 240 Mon., Oct. 15, 1945

Borba s sumničenji

Dne 5. septembra smo napisali članek: "Begunci, domobranci in njih sorodniki." Pozvali smo "Amerikanskega Slovenca," naj ne sumniči begunce, kot da nimajo čiste vesti. Rekli smo mu, naj dokaže, kaj so storili napačnega, če kaj ve. Ugotoviti moramo, da "Amerikanski Slovenec" do danes ni poskusil doprinesti dokaza, da begunci nimajo čiste vesti. Očitek, da je sumničil in delal tako krivico ljudem, ki se ne morejo braniti, ostane v celoti na njem.

Da se nekako izmaže, se je "A. S." skril za žensko krilo. Naenkrat je privihrala na junaški mejdan neka Ana Žitko. Prišla je v ta spor kot Pilat v vero. Nismo nje smatrali za tako pomembno, da bi jo klicali na odgovor, in tudi ni uredništvo z njenim gostobesedništvom podalo prav nobenega dokaza, da sme kdorkoli begunce sumničati, da nimajo čiste vesti. Kup praznih besed, ki ne spadajo k stvari, ni nikak odgovor na določeno vprašanje in poziv.

Pa je zgodba dobila še svoj poseben dodatek, ki ga je treba registrirati. Pred kratkim smo brali, kako je jalova ženska ukradla otroka v Hollywoodu, da bi izpolnila praznoto svojega življenja. Jalova "Enakopravnost" v Clevelandu, ki ne ve, kako bi branila divjaštva partizanov na Slovenskem, je smatrala za važno da svoje prazne predale popolni s prepisom iz "Ameriškega Slovenca." V silni, prapripo, da hudič muhe žre. Tako je tudi "napredna" javnost v boju proti A. D. častno skrita skupaj z Am. Sl. v zaščiti ženskega krila.

Ze večkrat smo pozvali nasprotnike, ki so včasih silno bojevit v svojih izrazih, naj bi raje povedali, kaj nismo mi prav zapisali o naši stari domovini in njenem sedanjem trpljenju, namesto da gonijo lajno o nekem klerofašizmu. Brez uspeha pričakujemo, da z dokazi ovržejo, kar mi pišemo. Brez uspeha! Kajti vse navdušenje za partizane jim ne pomaga zabrisati žalostne resnice, da je Titovo partizanstvo spremenilo Jugoslavijo v totalitarno državo po komunističnem kopitu in da tam ni demokracije, ampak vlada ene in to komunistične stranke, da tam ni enakopravnosti, ampak dve vrsti ljudi: na eni strani partizani, ki so manjšina in komandirajo in na drugi strani ustraševani ljudje, ki morajo molčati in ubogati, čeprav tvorijo večino. To je "napredek" v Jugoslaviji. Nasprotniki ne morejo utajiti bridkega dejstva in ne ovrže naše trditve, da so v svoji slepoti zagovarjali dejansko izročitev stare domovine v roke komunizmu. Kar smo pisali, se je izkazalo vseskozi za resnično.

Tudi vsi SANSovi poskusi, da bi opral grdobije partizanstva, so ostali jalovi. Zadnji SANSov poskus, da bi zmanjšal vtis, ki so ga napravila v Ameriki pisma beguncev, nas spominjajo na Krjavlja in na njegovo kozo. Jurčičev junak trdi, da ima njegova kozica, naj se obrne kamorkoli hoče, vedno rep odzadaj. Naj se tudi SANS obrne kakorkoli in kamorkoli, vedno napravi nerodnost. In zakaj? Ker ne more v nobeni svoji objavi in izjavi shajati brez laži in podtikanj. Namesto, da bi prišel z dokazi in dejstvi na dan ter bi dokazal, da se begunci motijo, začne s sumničenjem in neresnico. Pa bi že lahko vedel po dosedanjih izkušnjah, da ima laž tudi v Ameriki kratke noge. Tudi "naprednim" so izmišljotine le v majhno in kratkotrajno tolažbo.

"Razočaranja" je naslov SANSove zadnje tolažbe ameriškim partizanom. Takoj v začetku piše tajnik SANSa, da so šla pisma beguncev skozi italijansko cenzuro. Večina beguncev je na Koroškem in torej nima z italijansko cenzuro prav nobene zveze. Tudi ogromna večina pism beguncev iz Italije je prišlo brez kake cenzure. Pozablja pa SANS, da je danes Italija pod ameriško in angleško kontrolo in je tako tudi cenzura tam dejansko ameriška cenzura. Vse besedičenje o cenzuri je torej samo govornjenje ljudem, ki se še dajo varati od SANSa, ter poneumnjevalnice ameriških Slovencev. Od celega sumničenja, v katerem se razpisuje SANSov tajnik, ne ostane niti dlake kake resnice.

Dalje SANS sumniči, da so begunci prejeli "izdajalski denar" in si "basali žepe na račun krvavečega naroda." Sedaj pa da ti prosijo pomoči iz Amerike. Če je SANSov tajnik kaj moza, ga javno pozivamo, naj pove take "izdajalce," ki prosijo sedaj pomoči v Ameriki kar lepó po imenu. Zraven naj seveda dokaže, kar govori. Če tega ne stori, mu naj pred vso ameriško javnostjo velja očitek, da namenoma obrekuje. Ker govori v imenu SANSa, odgovarja za njegove laži ves odbor.

Na vrsto je prišla spet domobranska prisega. Samo škofu Rožmanu je sedaj ni več pripisal. To prisego je SANS sedaj svojevoljno razširil in pravi, da so domobranci prisegli, da se bodo bojevali tudi proti zaveznikom. Zakaj prevažati besede? Ali je to komu v čast ali v korist? Nočemo se ustavljati pri nečednih zmerjanjih ubogih beguncev, kot na pr. da so "izdajalski oportunisti." Za zmerjanje se nihče ni žel časti in tudi ni tem ničesar dokazal. Tudi SANS ne. Samo to bi se radi pripomnili, da je zgovorni SANS tudi pozabil doprinesti dokaz, da se begunci "lahko vrnejo brez strahu domov." Ali niso ti ljudje ničesar slišali, koliko ljudi in prav teh, ki so bežali, je bilo na črni listi, ker so bili proti komunizmu? Te liste ne bo mogel nihče utajiti! Kdo je tedaj tisti, ki daje garancijo, da onih, ki bi se vrnili, komunistična policija po noči ne zbudi, odpelje in pobije? Kdo

je še verjel volku, če je govoril, da ne bo več moril in klal? Tudi besedila takomenovane amnestije izgleda, da pri SANSu niso prebrali.

Kako se blati in obrekuje tja v en dan, zelo jasno govori poročilo v "Prosveti," ki prinaša neke izmišljotine o domobranskem terorju. Opozorili smo že, da so ti obrekovalci večinoma vse, kar so Nemci naredili sedaj napravili domobrancem. Ti domobranci se ne morejo več braniti. Ti so pobiti v partizanski krvoločnosti. Ameriški napredni list pa jih še po smrti obrekuje, dasi je celo stari pagan poznal naločilo in se ga držal, da se o mrtvih ne govori razen dobro. Toda višek brezumnega blatenja dosega poročilo v "Prosveti" 5. oktobra. V skrb za vero slovenskega naroda pravi, da je tudi vera trpela radi domobrancem. Potem pa nadaljuje dobesedno: "Tolminski dekan Vodopivec je namreč izjavil s prižnice: Ko obhajam terence (voditelje komunistov na terenu) gre namesto Boga v nje sam hudič." Blasfemija, da mora vernemu človeku zagomazeti po hrbtu. Dekan Vodopivec pa govori, da iz posvečenega keliha in hostije preide v človeka hudič! Pripravljeni so prodati vero samo, da bi cerkev, s katero drže ljudi v oblasti, obdržala svojo moč. — Tako piše dobesedno "Prosvete."

To je neumno in hudobno. Menda tudi najbolj omejen partizan ne verjame v tak opis dekana Vodopivca, znanega slovenskega skladatelja. Radi bi tudi vedeli, kateri komunisti hodijo k obhajilu! Tistim okrog "Prosvete" radi blasfemije, ki so jo sami pisali, ni zagomazelo po hrbtu, čudimo pa se, da bralcem ne zarde lica sramu, da se kaj takega piše v Ameriki in v "naprednem" listu. Tako izmišljotina sama najbolj glasno sviri, naj bralec tudi drugih klevet proti domobrancem ne vzame za resnico.

Vsem klevetnikom slovenskega naroda, ki trpi pod komunizmom, vsem obrekovalcem beguncev izpod komunistične oblasti, naj se skrivajo pod kakoršno koli firmo, kličemo: Z dokazi na dan, z dokazi, da je kdo storil kaj resnično obsodbe vrednega! Sicer ostane na vas očitek, da obrekuje.

Odpri srce, odpri roke. . .

Nedavno je dospelo sem v Ameriko več slovenskih "časopisov," ki izhajajo na Koroškem v raznih begunskih taboriščih. Nekdo, ki jih je bral, mi je rekel:

"Če sodim po tem pisanju, se beguncem ne godi ravno presla. . ."

Res se nekatere reči v tistih "časopisih" kar prijetno bero in naredo vtis, da v taboriščih ni tako slabo. Treba je pa vedeti, da se razmere zelo spreminjajo in da marsikaj, kar je bilo res poleti, ni več res zdaj na zimo. In kako bo šele pozimi! Taboriški "časopisi" potujejo dolgo do nas in nam ne povedo, kako je, ampak kako je — BILO!

Tudi pisma potujejo počasi in med tem, ko so na potu, se v taboriščih marsikaj spremeni. Nekatera taborišča med tem celo — izginejo! Tako je izginilo taborišče v Vetrinju in ono v Moniju pri Trevisu. Morate se katero.

Gotovo pa je, da taborišče v LIENZU na Tirolskem še stoji. Kako je DANES tam, ne vem povedati. Lahko pa nekaj povem, kako je bilo dne 30. junija in zopet dne 11. avgusta. Imam namreč pred seboj dvojico pism od tam, ki slikata razmere in mišljenje beguncev. Ni dvoma, da bo tudi bralec moje kolone zanimalo. Vzemimo nekaj iz teh dveh pism.

Lienz, 30. junija, 1945.

Včeraj smo se preselili iz Vetrinja sem v Lienz, kjer je večje taborišče. Tu so imeli poprej Nemci nastanjen angleške ujetnike. Je cela vrsta večjih barak, kjer so nastanjeni Rusi, Poljaki in razne druge narodnosti. Med temi smo zdaj tudi Slovenci. Več tisoč ljudi je nastanjenih precej na kupu. Jaz in moji zaenkrat stanujemo v veliki sobi, kjer je bila angleška obednica. Skupaj nas je v tej sobi približno sto ljudi. Spimo kar na tleh. Med nami so tudi duhovniki, zdravniki in drugi. Tako dr. Puc z družino, bivši kancelar Jagodic, profesor dr. Jaklič, dekan Škrbec i. t. d.

Nekaj pravijo, da bodo Ruse in Poljake odpravili proč, sem pa da bodo zbrali vse Slovence in samo nje. Teh je polno po vsej Koroški in gornji Štajerski. Hrana je prav za silo. Zjutraj čaj in zvečer čaj brez sladkorja. Opoldne je pa še nekaj vredno. Sicer je vse skupaj na-

metano vse mogoče, fižol, grah, moka, korenje itd. Kruha okoli 3 kg. na deset ljudi in ena konzerva 80 dkg na 10 oseb. Konzerva je mesna. Tako se bo bolj po piškavo živelo. Težko bo za otroke, ker primanjkuje kruha. V okolici se ne dobi nič, ker je vse preplavljeno z begunci. Ljudje so pa v tej okolici zelo dobri in verni. Radi bi dali, pa nimajo nič. Vse je popolnoma dognano.

Kraj je lep in slikovit. Na sončni strani so lepe kmetije, med njimi planine. Na obojni strani pa goščevalje z deloma obraščenimi grapami in snegom.

Iz Vetrinja smo se pripeljali do tu z avtomobili. Vozili smo štiri ure. Angleži so zelo do bri soferji. Med odmori, ki so bili med potjo trije po 10 minut, so Angleži jedli bel kruh, ki je pri nas bela vrana, pa še s sirovim maslom so ga mazali. Zraven so imeli nekako pasto. Vse to so dajali tudi našim otrokom, kar je pomenilo velik praznik. Naši otroci tega ne bodo pozabili.

Vozili smo se skozi Celovec, Beljak, Spital, Oberdrauburg. Žalostno je gledati te kraje. Mnogo je razvalin. Beljaka je na primer tri četrtine na tleh. Povsod se vidi posledice bombardiranja in obstreljevanja iz zraka. Ceste in hiše vsepovsod preluknjane.

Torej zdaj smo tu. Daleč od doma. Okoli 250 kilometrov. Kaj se godi doma, ne vemo dosti. Le to vemo, da je hudo. Zaporji so prepolni. Pred par dnevi je bil poslan v Slovenijo večji transport ljudi, ki so jih bili Nemci preselili iz Štajerske in Gorenjske, zraven pa še nekaj drugih nemških internirancev. Pa so jih na meji partizani zavrtili, ker da nimajo več dovolj prostorov za zapore. Da bi te ljudi sprejeli in jih pustili na svobodi, tega si niso upali. Zdal so vsi tisti ljudje nekeje v okolici Velikoveca. Najbrž pridejo polagoma tudi sem k nam, ker domov ne bodo mogli. Sploh, kakor sem že rekel, mislijo vse Slovence tu nastaniti. Vsaj angleški major Bell nam je tako pravil.

Gotovo ste tudi v Ameriki že zvedeli o strahoviti eksploziji v Ljubljani. Podrtih je okoli 300 hiš, mnogo pa razrušenih. Šipe in stekla razbita po vsem mestu. Celotno Dravljah. V zrak je šlo par sto vagonov municij.

Ali težko dobite PRALNI PRAŠEK?

Potem pomagajte olajšati pomankanje maščobe, ki je potrebna za izdelavo mila . . . kakor tudi blaga, preprog in mnogo drugih stvari.

ODDAJTE ODVIŠNO MAST!

je, ki so jo Nemci pustili na gl. kolodvoru. Vžgala je raketa, ki so jih metali na velikem mitengu ob prihodu Tita.

Ko smo bili še v Vetrinju, so vsak teden prihajali kakšni novi begunci k nam čez Karavanke. Vsak, kdor je prišel, je pripovedoval strašne reči. . . Gotovo tudi že veste tam, kaj se je zgodilo z domobranci. To je tako žalostno poglavje v naši zgodovini, da se mi upira pisati o tem. O Bog, kako se človeku stiska srce, ko se spomni na te dobre in idealne fante. Mnogo nepozabnih najboljših prijateljev ni več! Nekateri se umirajo po ječah v strašnem pomankanju in mučenju. Par jih je ušlo in ti so žive priče tega strahotnega gorja.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Seznam darovalcev za begunce iz Preserja

Anton Grdina, 1052 E. 62 St. p.d. Slugov iz Prevalja \$25.00. John Zaller (Zalar), 16006 Waterloo Rd., Pekov iz Prevalja, — \$25.00. Jože Grdina, 6113 St. Clair Ave., Slugov iz Prevalja, \$25.00. Lovrene Suhadolnik, Akron, O. (ni naslova), Mežnarje iz Kamnika, \$20.00. Agnes Ivanetič, Waukegan, Ill., Masletova iz Gorčice, \$15.00. Ana Belec, Waukegan, Ill., Masletova iz Gorčice, \$15.00. Alojzij Jakopin, Chicago, Ill., Masletov iz Gorčice, \$10.00. Josephine Weiss, Kirtton Ave., Slugova iz Prevalja, \$5.00. Frances Suhadolnik, 3614 E. 81 St. Lovričkova iz Dolnje Brezovice — \$3.00. Neimenovana, Preserje \$2.00. Joseph Repar, 1154 E. 60 St. Bohov iz Kamnika, \$2.00. Ana Markovič, 1376 E. 43 St., Blažetova iz Kamnika, \$1.00.

Darovalci izven župnije Preserje, ki so dali za Preserje:

Mrs. Lawrence Erzen, 946 E. 78 St. Gorenjsko (sorodnica preserskega župnika M. Perčiča), \$10.00. Mary Sajovec, 5357 Standar Ave. Z Vrhnike, \$5.00. Rose Bizjak, 1262 E. 58 St., Kožljek, Begunje, \$5.00. Neimenovana, Štajersko, \$5.00. Matija Flajnik, 6030 Carry Ave., Parudina, Vinca pri Crnomlju, \$2.00. Jože Ponikvar, gl. predsednik SDZ, Liplenje, Turjak, \$1.00.

Ti slednji so sami, brez kake prošnje, dali tudi za naše rojake iz Preserja, zato jim prav lepa hvala za njih pozornost in zanimanje. V gotovi meri to še bolj zaslužijo kot mi, ki smo iz Preserja.

Poudarjam pa še: dajte kar mogoče v Ligo; šele ko ste tja dali, kar ste se namenili, ste vabljeni Preserji, ako pa slučajno kdo hoče, ki je izven, seveda ne odklonimo, a vpisali pa bomo in poslali imena beguncem iz Preserja, tako kot je tu označeno. Podprite pa v prvi vrsti Ligo!

Presercem v tujini se je sedaj poslalo potom Lige \$100.00 (sto dolarjev). Koliko se bo v bodoče, bomo pa naznanili.

Jože Grdina.

Pri Ložanih bo veselo

Tako je vselej bilo in bo prav gotovo tudi v soboto zvečer v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma, ko priredi samostojno podporno društvo Loška dolina plesno veselico. Vse bo tako preskrbljeno, da bo vsak zadovoljen in prav gotovo tudi vesel.

Srnikov orkester bo krožil slovenske polke in valčke, da bo veselje in vsak se bo lahko naplesal po mili volji. In petja menda tudi ne bo manjkalo, kako bi si pa sploh mogli misliti veselo družbo brez petja. — Pripravljalni odbor je obljubil, da bo skrbel in pripravil dovolj vseh telesnih dobrót, ki morajo biti na pravi veselici. Naše dobre kuharice bodo skrbele za okusen prigrizek in natakariji vam bodo po postregli s prvovrstno kapljico, da ja ne bo nihče lačen in žejen.

Ker se naše društvo vselej odzove, kadar je vprašano za kakšno podporo narodnim ali kulturnim ustanovam, kakor tudi v raznih kampanjah pomoči potrebnim rojakom v stari domovini, zato pričakujemo, da se boste rojaki odzvali vabilu na to našo veselico in nam pomagali, da bomo mogli tudi v bodoče nadaljevati s tem.

Prav prijazno vabim vse prijatelje našega društva in dobre zabave, da si rezervirate soboto večer 20. oktobra za našo veselico. Posebno pa še vabim naše vojače, ki so se že vrnili domov in one, ki so morda samo na dopustu, da se udeležijo naše veselice, kjer bodo deležni par ur vesele zabave. Le pridite, čim več nas bo, tem bolj bo veselo. Na svidenje!

Frank Bavec, tajnik.

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena beguncev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navajamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

(Nadaljevanje)

Iz KAMNIKA so sledeči:

Barlič Ivana, 1900
Barlič Peter, 1897
Barlič Jožefa, 1926
Barlič Peregrin, 1929
Barlič Vinko, 1922
Dacar Jernej, 1911
Dacar Marija, 1911
Gerkman Jože, 1915
Hočevar Franc, 1875
Kladnik Silva, 1925
Kladnik Vida, 1926
Klemen Janez, 1896
Košir Helena, 1931
Košir Jože, 1912
Košir Katarina, 1921
Košir Terezija, 192

Iz KRANJA so sledeči:

Benedičič Ema, 1918
Bresar Alojzija, 1928
Bresar Anton, 1913
Bresar Jože, 1915
Bresar Matilda, 1925
Bresar Pavla, 1920
Brodar Janez, 1885
Brodar Franciška, 1893
Eržen Slavica, 1919
Kosmač Jože, 1897
Kosmač Jože, 1925
Kosmač Jožica, 1935
Kosmač Marija, 1902
Kosmač Marija, 1924
Kosmač Anton, 1930
Kosmač Rafael, 1927
Lesjak Hilda, 1919
Lesjak Avgusta, 1917
Lesjak Jože, 1923
Meljač Alojzij, 1902

Iz DOMŽAL so sledeči:

Berč Ivan, 1913
Berč Ivana, 1914
Berč Janko, 1942
Boltežar Ivan, 1914
Cerar Barbara, 1943
Cerar S. Celina, 1896
Cerar Franciška, 1905
Cerar Helena, 1932
Cerar Jože, 1930
Cerar Justina, 1913
Cerar Terezija, 1882
Čad Ivan, 1941
Čad Valentin, 1915
Kepic Janez, 1907
Mehle Egidij, 1940
Mehle Ivan, 1903
Mehle Janez, 1932
Mehle Kristina, 1906
Mehle Marija, 1943

(Dalje prihodnjič)

"Tista Angleževa bo krožil slovenske polke in valčke, da bo veselje in vsak se bo lahko naplesal po mili volji. In petja menda tudi ne bo manjkalo, kako bi si pa sploh mogli misliti veselo družbo brez petja. — Pripravljalni odbor je obljubil, da bo skrbel in pripravil dovolj vseh telesnih dobrót, ki morajo biti na pravi veselici. Naše dobre kuharice bodo skrbele za okusen prigrizek in natakariji vam bodo po postregli s prvovrstno kapljico, da ja ne bo nihče lačen in žejen.

Ker se naše društvo vselej odzove, kadar je vprašano za kakšno podporo narodnim ali kulturnim ustanovam, kakor tudi v raznih kampanjah pomoči potrebnim rojakom v stari domovini, zato pričakujemo, da se boste rojaki odzvali vabilu na to našo veselico in nam pomagali, da bomo mogli tudi v bodoče nadaljevati s tem.

Prav prijazno vabim vse prijatelje našega društva in dobre zabave, da si rezervirate soboto večer 20. oktobra za našo veselico. Posebno pa še vabim naše vojače, ki so se že vrnili domov in one, ki so morda samo na dopustu, da se udeležijo naše veselice, kjer bodo deležni par ur vesele zabave. Le pridite, čim več nas bo, tem bolj bo veselo. Na svidenje!

Frank Bavec, tajnik.

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena beguncev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navajamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

(Nadaljevanje)

Iz KAMNIKA so sledeči:

Barlič Ivana, 1900
Barlič Peter, 1897
Barlič Jožefa, 1926
Barlič Peregrin, 1929
Barlič Vinko, 1922
Dacar Jernej, 1911
Dacar Marija, 1911
Gerkman Jože, 1915
Hočevar Franc, 1875
Kladnik Silva, 1925
Kladnik Vida, 1926
Klemen Janez, 1896
Košir Helena, 1931
Košir Jože, 1912
Košir Katarina, 1921
Košir Terezija, 192

Iz KRANJA so sledeči:

Benedičič Ema, 1918
Bresar Alojzija, 1928
Bresar Anton, 1913
Bresar Jože, 1915
Bresar Matilda, 1925
Bresar Pavla, 1920
Brodar Janez, 1885
Brodar Franciška, 1893
Eržen Slavica, 1919
Kosmač Jože, 1897
Kosmač Jože, 1925
Kosmač Jožica, 1935
Kosmač Marija, 1902
Kosmač Marija, 1924
Kosmač Anton, 1930
Kosmač Rafael, 1927
Lesjak Hilda, 1919
Lesjak Avgusta, 1917
Lesjak Jože, 1923
Meljač Alojzij, 1902

Iz DOMŽAL so sledeči:

Berč Ivan, 1913
Berč Ivana, 1914
Berč Janko, 1942
Boltežar Ivan, 1914
Cerar Barbara, 1943
Cerar S. Celina, 1896
Cerar Franciška, 1905
Cerar Helena, 1932
Cerar Jože, 1930
Cerar Justina, 1913
Cerar Terezija, 1882
Čad Ivan, 1941
Čad Valentin, 1915
Kepic Janez, 1907
Mehle Egidij, 1940
Mehle Ivan, 1903
Mehle Janez, 1932
Mehle Kristina, 1906
Mehle Marija, 1943

(Dalje prihodnjič)

Pisana mati

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

božjo voljo, kaj pa je slabše volje, da bi se bil danes vzklikne prestrašena. Torej danes boš pa z de- začel?"

zračnem s komur hočem! "Sicer so pa kuščar- ne dolžne živalce za hudumana! Najmanj morali biti in prav ti- ro rožiček na glavi!"

pa zeleni niso..."

do pa pisani! No, če- nski ne tiči tisti, ki ho- ni hlačah okoli, pa ne- ran božjih, kako si- "

sem pa jaz hudoben! "Pa naj bom osel! Če sem, pa sem! Boga naj hvalijo tisti, ki so pametni! Ali tat, tat!..."

Jaz sem torej tat! Kako pa to, da ne primanjkuje samo mesa, ampak da primanjkuje vseh stvari pri hiši? ... Lanskega ži- ta ni nikjer nič več! ... Moka se kupuje ali pa jemlje na po- sodo in to pri taki hiši! ... Ali je bilo to prej kdaj tako? In jaz sem bil tudi prej že pri hi- ši! ... Kdo je torej kriv? ... Ali imam jaz ključke od kašče v rokah? In sem bil morda jaz tisti, ki je natovoril zadnjič Kljukcu polno vrečo na rame, da jo je komaj nesel domov? ... Seveda, najlepše je, zvrniti krivdo na druge! Toda jaz nisem eden tistih, ki bi hotel vze- ti meni nič, tebi nič kaj takega nase! Meni je pošteno ime tudi nekaj in zato grem raje! ...

"Jernej, če lažeš..." zagrmi Mlakar.

"Kajpak, lažem! Saj pravi- jo: Kdor laže, ta krade! In na- robe menda tudi velja! Tat in lažnik! ... Ona tam pa..."

Mlakarju se je vrtilo v gla- vi. To so bile zopet nove stva- ri! Tako globoko se je pogre- znila že njegova žena, da se pajdaši z ničvrednim Kljuk- cem! ... Nič ni dvomil, da go- vori hlapec resnico in če se je proti njemu kazal, kakor bi ne verjel, je storil to samo, ker ga je preveč bolelo in ker se ni ho- tel ponižati pred svojim po- slom. Zdal mu je bilo marsikaj jasno, jasno zlasti tudi to, kje dobiva njegova žena pijačo. Do- slej se je vedno tolažil, da ni tako hudo, da se da njegova žena le sementertja zapeljati in da si le včasih privoščijo kozarec vina. Misli je tem laglje tako, ker se je znala tako dobro po- tajevali. Često je dvomil in često je sam sebi prigovarjal, da se moti, ko se mu je zdelo, da je vinjena. Zdal ni bilo no- bene dvojbe, pa tudi nobene to- lažbe več! Da njegova žena ni dobra gospodinja, da se njegovo premoženje nič, odkar je ona v hiši, je bil že davno opazil, a da mu zapravlja imetje na ta- ko lahkomišeln način, to je ve- del do dobrega šele zdaj. Kajti kako bi se bil mogel hlapec iz- misliti kaj takega? Grozen srd se ga loti. Ves svet bi bil strl, ako bi bil mogel! Da bi mu ne razneslo prsi, je moral dati du- ška svojemu gnevu. Ali kako? Kdo naj občuti v tem hipu nje- govo jezo? Ali naj se vrne v vežo ter vrže ženi v obraz vso resnico, ji pove na ves glas, ka- ko jo zaničuje? Imela ga je sil- na želja, da bi to storil, da bi se ji na ta način maščeval za vso bol, ki mu jo je povzročila. Toda kaj poreče oče, kaj pore- ko posli, kaj poreko drugi lju- dje? Ali se mu ne bo smejal ves svet? Da, vsi so bili njegovi sovražniki, vsi bi se veselili!

(Dolge prihodnjice)

— Prvi župan mesta New York je bil Thomas Willet leta 1665.

1945	Okt.	1945
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OCTOBER

20. — Društvo Loška dolina ples v avditoriju SND na St. Clair Ave.

21. — Prireditve Skupnih dru- štev fare sv. Vida; ob treh po- poldne v cerkveni dvorani.

28. — Junior Holy Name So- ciety ples v novi šoli sv. Vida.

28. — Mladinski pevski zbor škranjčki v SDD na Recher Ave.

NOVEMBER

3. — Društvo Clevelandski Slovenci jesenski ples v SND na St. Clair Ave.

4. — Oltarno društvo sv. Kri-

ODPRI SRCE, ODPRI ROKE...

(Nadaljevanje z 2 strani)

Trdi se, da jih je še precej več pobegnilo, pa ti si ne upajo več pod angleško oblast. Poti- kaj se po gozdovih kot ubežni kralj. Nekaj se jih je vendar ojunčilo in so prišli k nam. Pričina nič ne ve, kje so njho- vi dragi in kako jim je. Uboga dolina solz!

Kako je zdaj na naši zapu- ščeni domačiji, komaj kaj vem. Le to mi je znano, da so na onih hišah listki z napisom: Držav- na last. Kdo obdeluje zemljo in kdo se je vselil, ne vem. Ko

smo odhajali, je sadje tako le- po cvetelo. Celó češplje so krasno kazale, kar je bilo po- dolgih letih nekaj nenavadnega. Vsa ta leta so bile češplje pri- nas redkost. Sedaj pa? Naj bo vse Bogu v čast in dušam v vi- cah v prid!

Smilijo se mi le otroci. Vedno se menijo, kdaj so tam v domo- vini zreli medenki, kdaj češnje, kdaj drugo sadje. Sadje tu ze- lo pogrešajo. Tolažim jih ka- kor ravno morem.

Nedelja, 1. junija.

Danes nas je obiskal škof Rožman. Lepo smo ga spreje- li. Otroci so mu dali lep šopek, kakih 100 pevcov je pa zapelo:

Z današnjim dnem, to je, 15. oktobra se prične kampanja za takto zvano "War Chest" v Cle- velandu. Ta dobrodelna orga- nizacija zbira prispevke, s ka- terimi potem pomaga tisočim in onstran morja, ki so bili v tej strašni vojni najbolj prizadeti. Ta človekoljubna organizacija

si je zadala nalogo, da v tej kampanji, ki bo trajala 10 dni, zbere v Clevelandu \$6,000,000. Gornja slika nam kaže skupino revežev, kateri bodo deležni po- moči iz blagajne "War Chest." Kakor so se vsako leto, tako se pričakuje tudi letos, da se bodo Clevelandčani velikodušno od- zvali.

Policija v Lancaster, Pa. je imela polne roke dela, ko so zastavljali uslužbenci cest- ne železnice. Ko se je kompanija odločila, da po treh tednih stavke prične z obratom, so se stavkarji zbrali in ustavili vozila. Posredovati je morala policija, nato pa so se stavkarji umaknili in z bujukanjem pozdravljali voznika.

Zadoni nam, zadoni! Zvečer bo pevski koncert. Škof je imel sv. mašo in pridigo za nas kar na prostem.

V Vetrinju sem bil precej za- poslen, ker sem imel na grbi vso skupino beguncev iz naše fare. Tudi kuhinja in vsa pre- hrana je bila na moji skrbi. Tu je pa drugače urejeno. Imamo namreč samo dve kuhinji za vse tisoče, ki so tu. Tako imam do- sti časa za pisanje. Tu v teh barakah imamo namreč tudi mize, katerih v Vetrinju nismo poznali. Če sem hotel tam kaj pisati, se je bilo treba vstati na tla in si dejati desko na kolena.

Skrbi nas zima, če jo bomo morali preživljati v teh bara- kah. Prav nič nismo nanjo pri- pravljani.

***

Lienz, 11. avgusta.

Tu živimo še dosti primerno danim razmeram. Hrana je za odrasčenega človeka še kar do- bra, čeravno odločno nezadost- na. Pač pa ni za otroke. Nič močnatga, nič sadja, nič ze- lenjave, kar je za otroke tako po- trebno. Vedno so grizevi in silno tožijo za bolečinami v že- lodcih. Včeraj smo nekaj kon- zerv zamenjali za krompir, da bo malo spremembe. Tudi kaka zeljnata glava se kje ujame. Skuhamo potem sami zase zu- naj taborišča na travniku.

Otroci se kar naprej menijo, katera jablana doma dozore- va, katere hruške že lete doli, itd. Tukaj je namreč sadje ze- lo redko. Uspeva le še v niža- vah, malo višje že ne. In nižav je tukaj malo, vse gorato. Od drugod ne uvažajo, da se ne da nič kupiti.

Ležimo še vedno na tleh, le "deke" imamo pod samo. Ko- sti so se pa že čisto privadile. Kadar gre dež, nas malo moči, ker strehe propuščajo. Kako bo pozimi...

***

Berem pismo iz Ljubljane. Ista stara zgodba: Strašno je! Naj le tole omenim. Če hoče- jo v šolah verouk ali ne, so od- ločali otroci sami. Na neki šo- li, ki jo omenja pismo, so razen v enem razredu povsod izžvi- gali verouk. Namesto katekiz- ma se poučuje nov nauk: Zve- stoba do maršala Tita...

Tukaj pa moram res občudo- vati ljudi, kako so globoko ver- ni. To velja o naših v taboriš- čih, pa prav tako o domačinih. Toliko se v taboriščih moli, skupno, glasno in pobožno, da kaj takega še nisem videl. Lju- dje silno vdano in polni zau- panja v božjo voljo prenašajo vse svoje gorje. Tudi če bi bili poslani nazaj in tako šli v mes- nico, tudi na to so pripravljeni. Zdal se vidi uspeh obilne mo- litve, ki jo je narod opravljal doma. Mnogi so govorili, da je bilo vse zastoj in brez uspeha. Ali ni največji uspeh molitve, da znaš nesrečo takole vdano prenašati?

In ta krasna tirolska dežela! Nikdar se nisem brigal zanjo. Komaj sem vedel, da je nekje ta dežela. Pa je tako lep kos zemlje in domovina tako nepo- kvarjenih ljudi! Včeraj je bi- la Lovrenčeva nedelja in god

našega farnega patrona sv. Lovrenca. To je pri fari v Tri- stahu. Bilo je tudi celodnevno češčenje. Dopoldne procesija z godbo. Lepa, krasna. Vodi- jo je škof Rožman. Zenske so bile vse v narodnih nošah. Vsi so lepo glasno molili, tudi mo- škiki. Ta zemlja ni veliko trpela v vojni. Le moški so bili pri vojaki. Lienz je bil sicer bom- bardiran, pa ni bil noben doma- čin ubit. Le pet inozemcev je padlo.

Oh, koliko bi imel še pisati! Pa naj sklenem s pozdravi in lepo prošnjo, da nam skušajte kaj pomagati v kakršnikoli ob- liki.

***

Tako v pismih iz Lienza. Ti, ki si to prebral ali pre- brala, imaš pa zopet nov raz- log, da se ravnaš po geslu: — ODPRI SRCE, ODPRI ROKE!

Saj zdaj že prav vsi veste, da bi rada LIGA KATOLIŠKIH SLOVENCEK prav kmalu na- znanila vsem, da je v njeni bla- gajni že — deseti tisočak!

Zaplot.

MALI OGLASI

RAZPIS SLUŽBE

Družba Slovenski na- rodni dom, 3563 E. 80. St. razpisuje službo oskrbni- ka. Prosilci naj se zglesi- jo pismeno do sobote 20. oktobra pri tajniku Louis Supanu, 7807 Union Ave. Na pozneje došle prošnje se ne bo moglo ozirati.

(Oct. 15, 1945)

V BLAG SPOMIN

ČETIRTE OBLETNICE SMRTI NAŠE- GA LJUBLJENEGA IN NEPOZAB- NEGA SOPROGA IN OČETA

Alois Stefančič

ki je mirno za vedno zaspal dne 15. oktobra 1941.

Štiri leta v grobu že počivaš, dragi soproga in ljubljeni oče, nam pa težko je pri srcu, ker Te več med nami ni. Počivaj v miru, blaga duša in pri Bogu večno srečo uživaj.

Žalujoci ostali:

PAULINE STEFANČIČ, soproga; FRANK, sin.

Cleveland, O. 15. okt. 1945.

V BLAG SPOMIN

SEDME OBLETNICE SMRTI NAŠE- GA NEPOZABNEGA SOPROGA IN OČETA

Andreja Možina

ki je preminul 14. oktobra 1938.

Sedem let je že minilo, kar vzel je Tebe Bog, mirno spavaj pod gomilo, sladko snivaj moj soproga.

Žalujoci ostali:

SOPROGA IN OTROCI.

Cleveland, O. 15. okt. 1945.

DELO DOBIJO

Delajte v **MODERNEM POSLOPJU** THE TELEPHONE COMPANY

potrebuje ženske za hišno znanje poslopij v mestu

Stalno delo — dobra plača Poln ali delni čas 6 večerov v tednu od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zgledite se v **Employment Office** 700 Prospect Ave. soba 901 od 8 zj. do 5 pop. vsak dan razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Sprejme se takoj na delo zidarje in težake

Išče se zidarje in težake, Do- bra plača. Kogar zanima, naj e zgleda na 960 E. 185 St. (x)

Ženske za čiščenje Nočno delo; plača od ure; stalno. Vprašajte za Mr. Stock- er od 8 do 5, Carnegie Medical Bldg., 10515 Carnegie Ave. (245)

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

MALI OGLASI

Furnezil

Popravljamo vsake vrste Resetting \$15, čiščenje \$5 Termostat kontrola Lahka mesečna odplačila **Chester Heating Co.** Govorniki slovensko 1193 Addison Rd. ENdicott 0487

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze na plin in premog. Popravimo vse vrste furneze. Instaliramo pihalnike in termostate Za točno postrežbo pokličite **KE 5200** 550 E. 200. St. (x)

Prijatelj's Pharmacy SLOVENSKA LEKARNA Prescription Specialists **Vogal St. Clair Ave. in E. 68th** ENdicott 4213

Dve sobi v najem Oddasta se v najem 2 sobi, ena je za dvojno posteljo. Vza- me se na stanovanje poštene in delovne ljudi. Zgledite se na 20440 Fuller Ave., Euclid. (240)

Novo vodstvo! Popravljamo pralne stroje, vacuum čistilce, električne likal- niki, in druge električne pred- mete. Mi kupimo in prodaja- mo pralne stroje. Pridemo jih iskati ter jih pripeljemo na dom. **St. Clair Repair Service** 7502 St. Clair Ave. EN 7215. (M-T-x)

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite naj- boljše olajšavo za to mučno bo- lezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

SLOVENSKI LEKARNAR 15702 Waterloo Rd. Cleveland 10, Ohio.

Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer. Zaprta vs dan ob sredo.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

Toda skupaj sta sedela dolgo, zelo dolgo, in gospa Adleta se je s hčerjo in sinom pripravljala k povratku v domovino.

Ljudevitova in Živenina radost se je polagoma izpremenila v solze. In kaj šele Jitruška!

Odpusti, visoka gospa, da govorim tako odkritosrčno. Tako smo se te privadili, kakor da smo od vekomaj živeli skupaj. In zdaj ostanemo tu sami. Svojo osirotelost občutimo zdaj najtežje. Iz dna duše ti želimo vsega najboljšega: to da ločitev nam je zelo — zelo težka! — In kaj bo s teboj, dušica draga?"

In Živeni so tekle po licih sol-

V BLAG SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Joseph Petric

ki je v Bogu zaspal večno spanje dne 14. oktobra 1940.

Ena želja se je Tebi spolnila, da družina in dom je s Teboj, dragi soprog ljubljene oče; ostal nam boš v trajnem spominu.

Zalujoči ostali:

FRANCES PETRIC, soproga; JOSEPHINE, poroč. ZAKRAJSEK, hči; JOSEPH sin.

ANTON, zet; ZENO, vnuk in ZITA, vnučinja.

Cleveland, O. 15. okt. 1945.

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Josephine Toporis

ki jo je Bog poklical k sebi dne 15. oktobra 1942.

Draga soproga in ljubljena mati, tri leta že počiva v grobu, zaklad spominov na Tebe draga večkrat prisili tihe solze v oči, k ogu naše prošnje se dvigajo, da v nebesih Ti on počiva da.

Zalujoči ostali:

FRANK TOPORIS, soprog; JOSEPHINE, hčer, FRANK, sin.

Cleveland, O. 15. okt. 1945.

ze v potokih.

"Ali se bodeva še kdaj videli, Draguška?"

Jitruška je stiskala Adleto hčer v objemu, in njene ustnice se nikakor niso mogle ločiti od Draguškinih lic.

"Odideš... pozabiš..."

"Ne pozabim — nikdar, Jitruška..."

"Ah edini Bog! — Ko prideš na dvor svojega očeta, ko ti bodo dvorili, ko se ti bodo klanjali, ali se spomniš tedaj bodreke deve, kateri si bila na svatbi družica?"

"Ne, ne smeš pozabiti — za tvojeva in mojeja Boga, ne pozabi — veš, kaj ti je prerokoval naš stari vojvoda..."

"Ko pridejo iz teh pokrajin po te poslanci — jih ne zavrne, spomni se nas, pridi — pridi."

"In bodi naša kneginja!" je pristavil Ljudevit k Jitruškinim prošnjam.

"Saj naša in vaša domovina nista tako oddaljeni, ne prestanda bova vedeli druga za drugo, boš videla, Jitruška..."

"Jaz sam bom gledal, da bosta vedeli druga za drugo, da druga na drugo ne pozabita."

"Ti, oče Dobrogost?"

"Jaz... saj ostanem tu pri vas... Že davno imam svojo besedo, Ljudevit!"

"In kdo pojde z nami, če ti ostanesh?"

"Zanesljivih spremljevalcev je dovolj, svitla gospa... Sprejmi vas v domovino Gospod Bog in njegov angelj Rafael, in sveti Vavilav bodi z vami..."

Oče Dobrogost je zopet nekako težko govoril; glas mu je neobičajno odpovedal in se mu tresel, kar se pri njem ni dogodilo skoro nikdar...

"Prosim te, oče Dobrogost, bodi jim tukaj tolažnik..."

Draguška je pritiskala odgojiteljeve roke k svojim ustnicam in jih poljubljala, kar najbolj vroče je mogla...

"Težko se ločimo, toda tvoj namen je večji — to dobro vem — neizmerno vzvišenejši, kakor da bi se vrnil z nami. Ti postaneš temu kraju res Metod..."

Pri nas bi te blagoslavljal le nekoliko jezikov in tukaj ti soči in tisoči..."

Oče Dobrogost je poljubil Draguško na belo čelo... In še vedno ni mogel spraviti iz sebe niti besedice...

"Da vsaj ti ostaneš tukaj!"

"Če Bog da, ležem v vaši deželi tudi k večnemu počitku!"

Oče Dobrogost je stisnil starosti Ljudevitu desnico, neprenehoma zapiraje oči, da bi zatijal notranjo ginjenost, kateri se je mogel le še s težo ustavljati.

In drugi božični praznik zjutraj je zapuščala Malhov precej močna četa jezdecov, v katerih sredi se je počasi pomikal na pol pokrit voz... Vendar vsled nakopičenih množic ljudstva skoro niso niti mogli naprej. Vsak trenotek so morali obstati.

Gospa Adleta in Draguška sta se enkrat pogledali iz voza, nagnili se proti ljudstvu in mu zaklicali: "Vse dobro, kar ste nam vam poplača oni, katerega radodarnost je neizmerna..."

Bodite srečni, zadovoljni..."

"In ti, ljubček naših duš, se brzo vrni k nam in nam bodi kneginja..."

In vetrovi, ki so pihali od polnočne strani morebiti notri na Češko, so ponavljali neštivilokrat: "bodi nam kneginja!"

Le Sobehrd Černinovec je bil neprenehoma tako zamišljen, in zdelo se je, kakor da mu je vseeno, da se vrača v domovino, da

bo kmalu videl starega očeta, ki ga že niti ne more dočakati... Za vojvodo je poslal vse štiri sinove in zdaj ve le za njega edinega... Taka je bila na Češkem ljubezen do priljubljenih vojvod iz rodu Premislavega...

In če bi se tudi ta ne imel vrniti, bi to spravilo sivega očeta v grob... Toda Černinovec glave bo se treba! — Le ta opomba Krasikovskega je pripravila mladega moža do tega, da se je današnje jutro pridružil četi.

Jezdil je skoro med zadnjimi. Draguška se je nanj komaj ozrla... Kako pa tudi? — Brezdvomno ima v mislih kraljevsko krono, z zlatom obtežen plašč, prestol iz slonove kosti, in tega bi ji on nikdar ne mogel priboriti...

In on je šel vendar pred vsem iskati njo — to deklico, katero je videl nekolikokrat v otroških letih in katere podoba je ostala v njegovem srcu kakor v mramoru.

"Nekako se vlečeš od nas, So. behrd!" je spregovorila gospa Adleta, ko je Černinovec pristavil na Vratislavovo stran.

"In vendar smo pred vsem te bi dolžni zahvalo, ker si zaradi nas toliko prestal!" je pristavila Draguška.

Sobehrd je vprl oči v knezovo hčer, in zopet so se srečale njene oči z njegovimi, toda samo za trenotek, kajti prišle so ji iz njegovih ust na ušesa besede, kakoršnih doslej še ni spregovoril napram nji.

"Kaj bi še storil zaradi tebe, častita gospa, in kaj zaradi tebe..."

"Bodi naša kneginja — brzo se vrni k nam, ti ljubček naših duš!"

Ta poslednji dokaz srčne ljubezni in resnične udanosti toliko stotin ljudstva, spremljajočega češko vojvodsko rodbino na poti v domovino, je preglušil nadatnje Sobehrdove besede.

In kakor da so vetrovi, ki so pihali od morskih bregov močnejše, še iz druge dežele klicali za Draguško: "Bodi naša kneginja in brzo se vrni!"

Res za rodbino vojvode Premislava, potujočo v svojo domovino, ni moglo biti ganljivejšega in pomenljivejšega pozdrava, kakor so bile te besede, h katerim je oče Dobrogost, zroč s čudno zjasnilimi očmi za odhajajočimi, dokler se niso izgubili iz oči, dodal: "Spremljaj vas Gospod Bog, varuj vas njegov angelj Rafael, in sveti Vavilav bo-

di z Vami!"

DEL IV

1.

Na Hradčanih se je vršila slavnost za slavnostjo, ena krasnejša in sijajnejša od druge. Praznik meščanom so od vsega skoro oslepevale oči in oglušala ušesa.

Stari ljudje so videli že marsikaj, pozdravljali so pred mestnimi branami preimenitne goste, baje iz krajev, nad katerimi vzhaja sonce, iz dežel, nad katerimi pada v grozno, nedogledno globočino... Za kralja Vladislava dobrega spomina je bila Praga res kraljevsko mesto, nato pa je njen lesk bledel, se izgubljal in kalil, dokler ni ostala po njem samo slaba senca...

In novi vojvoda je pričel z najgotovjšim korakom stopati po stopnicah pokojnega očeta... Vojvodska Praga mora zopet postati kraljevska Praga; samo da ji zdaj ne bo

nihče smel odtrgati krone s hermelinovim plaščem.

"Kako so stopali njihovi konji! — Kakor bi vedeli, da najzaj popeljejo nevesto!"

"Nevesto praviš?" je zaklicalo več častitih meščanov, pripadajočih različnim obrtom, kakor iz enega grla in vstali so za mizo ter nepremično vpirali začudene poglede v vojvodskega oprodo, ki je prišel pod grad na medicino, o katere okusnosti so pred nedavnim celo zložili pesmico...

Tukajšnja krčma je ležala nekoliko na strani, tuje je zablodil semkaj malo-kdaj, prihajali so le dobri znanci in tu posedali precej časa, hradčanska družina je vedela vselej kaj novega, mojster tkalec je bil z vsemi ena roka, mojster krojač ena duša, krznar kakor ročni brat...

Oproda, ki je prinesel to novico, je bil še popolnoma mlad. Komaj mu je poganjal na bradi

prvi mah.

"Vojvodino hčer Margaretko!"

Rokodelci so temu poročilu prikimali z glavami.

"In kam jo odpeljejo?"

"Daleč, mojster... Težko potem še kdaj vidi rodno deželo!"

In rokodelci so zopet začudeno pokimali z glavami.

"In kako se imenujejo oni kraji?"

"Danska dežela... Leži za morjem, za onim, ki se otaja samo za dva meseca... V ti deželi ljudem po zimi zmrzujejo ušesa, odpadajo nosovi, in če kdo pihne, mu od ust pada led..."

Lisice so tam bele kakor sneg, jelene vpregajo v sani..."

"Tako daleč? — Moj Bog! — Svoje Lidki bi ne dal tja, če bi ji obljubljali celo cesarstvo, kaj šele kraljestvo... Uboga Margaretka..."

"Tako je že od nekdaj..."

Gospoke navade — drugje vade... Ne vem — ne vem tako daleč!"

"In koliko ji je let?"

"Videti jih ji je kakih najst, toda toliko jih ne bo!"

"In kaj je še novega?"

tukaj, Tleska... Inmalo nekako suho grlo..."

Mladji oproda si ni dal dati drugič in je pil takoj se pravi, da mu je ostalo niti samo uho cinaste m...

"Novic, mojster, da se ku kar v glavi vrti..."

Mojster mečar je že pokimal z glavo.

"Saj sem pravil: Samo de v Prago Premisl!"

se vse izpremeni... In izpreminja vse že zdaj nas se bo godilo novic, kaj si nismo mogli in si ne niti misliti!"

(Dalej prihodnji)

WOMEN IN WAR

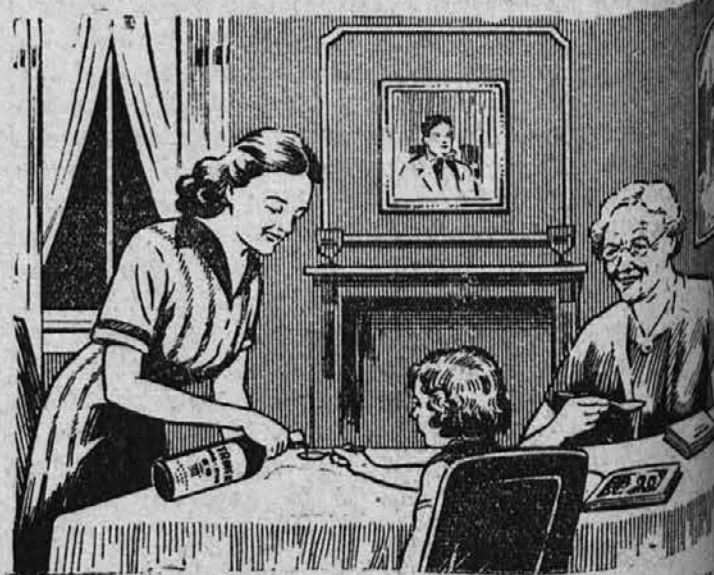

GRACE and RACHEL MARTIN
ARRESTED TWO ENGLISH OFFICERS DURING THE REVOLUTIONARY WAR.

1945 WOMEN HELP THEIR COUNTRY EVERY TIME THEY SAVE A TABLESPOON OF USED COOKING FAT. SINCE FATS AND OILS IMPORTS HAVE BEEN CUT OFF BY WAR, USED COOKING FAT MUST SUBSTITUTE, AND KEEP INDUSTRY TURNING OUT SYNTHETIC RUBBER, PAINTS, FABRICS, SOAP AND PHARMACEUTICALS.

TRI SREČNE GENERACIJE

V vseh generacijah je modra mati, ki odda svojim hčeram modrost, je dobila v šoli izkušnje. Okrog 60 let so tri generacije slovanstva dovolj rabile toplo priporočeno TRINERJEVO GRENKO VINO v svoji B-1, kot zanesljivo in zelo uspešno, lahko odvajalno in želodčno sproščajoč, kot svetovano. Poskusite to fino, staro sredstvo nocoj ter ga pripravite družini in prijateljem. Naprodaj v vseh glavnih lekarnah in trgovinah.

JOSEPH TRINER CORPORATION

4053 WEST FILLMORE STREET, — CHICAGO 24, ILLINOIS

Piva je kolikor hočete

WHEN GOOD FELLOWS GET TOGETHER...

Mi ga imamo vedno dovolj v zalogi za gostilne, tudi za privatne potrebe kot za ženitovanja, partije, trpinje, za javne dvorane in zasebne hiše.

V zalogi imamo pivo sledečih finih vrst:

GROSSVATER

iz Akrona, ki je kuhano iz posebne studenčnice in ne iz navadne vode.

Najboljši AL

in pa

HALF-and-HALF

Za fino pivo pokličite HENDERSON 4629

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

JOHN POTOKAR IN SINOVA, lastniki

6511-19 St. Clair Ave.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo